

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K volbě školského zařízení nezletilému prozatímním rozhodnutím

V řízeních ve věcech péče soudu o nezletilé mohou nastat situace, které pro svou naléhavost vyžadují bezodkladnou úpravu poměrů nezletilého dítěte ještě před tím, než soud rozhodne ve věci samé. Mohou však soudy bez věcného posouzení, zhodnocení nejlepšího zájmu dítěte i celkového dopadu rozhodnutí posoudit návrh na vydání prozatímního rozhodnutí ve vztahu k volbě školského zařízení pro nezletilé dítě tak, že jej bez dalšího odmítnou s odkazem na bezúspěšné uplatňování práva či předjímání konečného rozhodnutí ve věci?

Právě k řešení akutních situací slouží institut prozatímního rozhodnutí, který po novele procesní úpravy nahrazuje dosavadní předběžnou úpravu poměrů prostřednictvím předběžného opatření (ve smyslu § 465a zákona o zvláštních řízeních soudních[1]).

V soudní praxi zejména před 1. 1. 2026 bylo možné se setkávat s argumentací, že předběžné opatření nemá předjímat konečné rozhodnutí ve věci[2], potažmo nyní prozatímní rozhodnutí (jednalo se typicky o situace určení bydliště nezletilému dítěti či volby školského zařízení).

Přičemž právě volba školského zařízení představuje jednu z významných záležitostí dítěte, o níž se rodiče musí podle § 877 občanského zákoníku dohodnout. Pokud se rodiče na volbě školy nedohodnou, může o této otázce k návrhu jednoho z nich rozhodnout soud, vyjma návrhu na zahájení řízení ve věci samé (určení školského zařízení či nahrazení souhlasu druhého rodiče) i formou prozatímního rozhodnutí.

Ústavní soud se ve svém nedávném nálezu sp.zn. II. ÚS 1124/26 ze dne 30.6.2026 zabýval přezkumem prozatímního rozhodnutí, konkrétně otázkou, zda obecný soud smí k návrhu jednoho z rodičů vydat prozatímní rozhodnutí, jímž nahradí souhlas druhého rodiče s přihlášením, resp. v daném případě s přestupem dítěte do preferované školy, nebo takové rozhodnutí vydat nesmí a návrh musí vždy posoudit jako zjevně bezúspěšné uplatňování práva a odmítnout ho, jak učinil obecný soud v dané věci z důvodu předjímání rozhodnutí ve věci samé.

Ústavní soud v něm přesvědčivě zkonstatoval, že i nová právní úprava[3] **nadále umožňuje zatímní úpravu poměrů týkajících se volby vzdělání, respektive školy dítěte**. Za směrodatný považují v daném nálezu závěr, že prozatímní rozhodnutí může svým obsahem odpovídat budoucímu konečnému rozhodnutí. Konkrétně *„Pokud návrh na jeho vydání odmítne jako zjevně bezúspěšné uplatňování práva, z podstaty samé tak, jako v posuzované věci, dopustí se svévole a poruší ústavně zaručená práva dotčených osob.“*[4]

Citovaný nálezný se co do skutkových okolností týkal případu patnáctiletého chlapce, který byl svěřen do rovnoměrného střídavého režimu péče svých rodičů. Matka podala k příslušnému soudu návrh na nahrazení souhlasu otce s přestupem syna do jiné školy s odůvodněním, že syn si danou školu vybral a měl zájem do ní přestoupit. Situace byla specifická tím, že v daném školském zařízení se náhodně uvolnilo místo, avšak bylo nutné podat žádost do určitého data, neboť po něm již nebylo možné zaručit volné místo s ohledem na omezené kapacity školy. Jak výše uvedeno, **okresní soud návrh**

matky právě s odkazem na bezúspěšné uplatňování práva ve smyslu § 465d odst. 1 zákona o zvláštních řízeních soudních odmítl. Prvostupňový soud uzavřel, že vyhověl-li by jejímu návrhu, postrádalo by další vedení řízení ve věci samé již smysl.

Jelikož se jednalo o prozatímní rozhodnutí k návrhu jednoho z rodičů, nebylo proti němu přípustné odvolání, protože se obrátila matka a nezletilý zastoupený advokátkou na Ústavní soud.

Je nepochybné, že předním hlediskem v rozhodování o takovéto otázce je **nejlepší zájem dítěte**. Daná věc byla specifická i časovým faktorem, který byl pro soud podstatný, neboť po meritorním rozhodnutí již nemusela být volná kapacita ve škole. Z pohledu Ústavního soudu je jednoznačné, že poměry dítěte mají být s ohledem na řádné zajištění procesních práv všech účastníků upravovány meritorně, avšak právě prozatímní rozhodnutí může být výjimkou z pravidla - samozřejmě po splnění zákonných podmínek.

V kontextu uvedeného tedy Ústavní soud uzavírá, že „*Předběžným opatření není prejudikován konečný výsledek sporu, ale zajišťuje se jím, aby konečné rozhodnutí mohlo mít vůbec reálný význam.*“[\[5\]](#)

Ústavní soud odkazuje i na důvodovou zprávu k zákonu č. [268/2025](#) Sb., kdy o **zjevně bezdůvodný návrh** ve vztahu k prozatímním rozhodnutím jde tehdy, míjí-li se zcela s podstatou věci; použití prozatímních rozhodnutí nemá být možné v řízení s radikálními důsledky (tedy např. určení data narození, jména a příjmení).

Plně se ztotožňuji s tím, že **časový faktor může být pro dítě rozhodující**. Je-li v návrhu osvědčeno, že šance na přijetí dítěte je limitována termínem, kapacitou či pořadím, může být vyčkávání na konečné rozhodnutí zcela v rozporu s nejlepším zájmem dítěte. Na druhou stranu soud nemá přistupovat k přijetí prozatímního rozhodnutí bez dalšího a neuvážlivě, tedy má brát na zřetel jednotlivé možnosti postupu ve věci a posoudit, zdali je skutečně naplněna naléhavá potřeba zatímní úpravy. Ke zvážení jsou zejména tyto okolnosti: vzdálenost školy od bydliště dítěte a dopravní dostupnost, vazby dítěte na stávající kolektiv, případně specifické vzdělávací potřeby dítěte, návaznost školy na dosavadní vzdělávání, mimoškolní aktivity dítěte, a v neposlední řadě i názor samotného dítěte, možnosti a schopnosti každého z rodičů zajišťovat školní docházku, včetně konkrétních argumentů, proč není možné s rozhodnutím počkat do skončení řízení ve věci samé. Do úvahy připadá, vyjma písemných vyjádření všech účastníků, i svolání jiného soudního roku s následným věcným rozhodnutím. Byť odmítnutí návrhu je jednou z procesních možností soudu, **měl by soud dle názoru Ústavního soudu věc rozhodnout po zvážení tvrzení účastníků (tedy vyhovět či jej zamítnout), namísto paušálního odmítnutí návrhu s odkazem na § 465d z.ř.s.**

Podstatou prozatímního rozhodnutí není definitivně rozhodnout spor rodičů, nýbrž jeho prostřednictvím **překlenout určité období**, v němž je třeba poměry dítěte dočasně upravit bez ohledu na to, jak bude znít konečné rozhodnutí soudu, které může i nemusí být obsahově totožné s prozatímním rozhodnutím, a to vždy se zřetelem na nejlepší zájem dítěte.

V návaznosti na výše uvedené doplňuji, že v rámci své rozhodovací praxe nedávno Ústavní soud[\[6\]](#) zdůraznil, že při vydávání prozatímního rozhodnutí je třeba dbát na rovnost účastníků a umožnit jim srovnatelnou možnost vyjádřit se k návrhu. Soud má rovněž zjistit názor dítěte na možnost vydání prozatímního rozhodnutí. Ve světle toho nelze pominout názor rodiče, který s navrhovanou školou nesouhlasí. Soud by měl jeho argumentaci znát a při rozhodování ji zohlednit.

Závěrem lze tedy konstatovat, že ani od 1. 1. 2026 není otázka volby školského zařízení či nahrazení souhlasu druhého rodiče s jeho volbou z možnosti prozatímní úpravy bez dalšího vyloučena. Navrhovatel však musí soudu vylíčit, proč je takové řešení v nejlepším zájmu

dítěte, resp. že bez něj hrozí dítěti zmaření určité možnosti v důsledku běhu času.

JUDr. Markéta Havlasová

PADĚRA & PARTNEŘI

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[PADĚRA & PARTNEŘI s.r.o. advokátní kancelář](#)

Svaté Anežky České 32
530 02 Pardubice

Tel.: + 420 773 240 555

E-mail: info@akprp.cz

[1] Tedy nevyžaduje-li situace zásah do poměrů dítěte postupem dle § 452 zákona o zvláštních řízeních soudních (tj. v případech nedostatku řádné péče o nezletilé dítě, příp. v situaci vážného ohrožení, narušení života dítěte, jeho normálního vývoje či jiného důležitého zájmu, kdy pro tyto případy je stále využitelný institut předběžného opatření upravujícího poměry dítěte).

[2] Přičemž § 465f zákona o zvláštních řízeních soudních stanoví, že: „Úprava poměrů prozatímním rozhodnutím může být, pokud to odpovídá okolnostem případu, shodná s úpravou poměrů ve výroku ve věci samé, její povaha je však vždy jen zatímní na dobu trvání prozatímního rozhodnutí podle § 465g odst. 3.“

[3] Míněna právní úprava účinná po 1. 1. 2026.

[4] Bod 4. nálezu.

[5] Bod 32. nálezu.

[6] Viz nález I. ÚS 1382/26 z 2. 7. 2026.

Další články:

- [Zpětné schválení odměny člena statutárního orgánu je přípustné](#)
- [Financování sportovních klubů a veřejná podpora: nová metodika ÚOHS a co z ní plyne pro praxi](#)
- [Jednotné evropské nebe: změna zákona o civilním letectví na obzoru. Od evropského rámce k vnitrostátnímu provedení](#)

- [Byznys a paragrafy, díl 42: \(Ne\)funkčnost automatického průpisu do ESM](#)
- [K volbě školského zařízení nezletilému prozatímním rozhodnutím](#)
- [Co všechno je možné zařadit do bodu pořadu jednání valné hromady s.r.o.](#)
- [Výklad některých otázek týkajících se valných hromad obchodních korporací ve světle aktuální judikatury](#)
- [Ban, omezení zpeněžení či zablokování účtu? Jaká máte práva vůči platformě? Ochrana streamerů a dalších tvůrců ve světle DSA](#)
- [Povaha sjezdů](#)
- [Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?](#)
- [Výslech advokáta účastníka řízení coby důkazní prostředek](#)